

ฉบับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564

แนวทางการดำเนินการตามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในที่ดินรัฐ (สปก.)

1. ความเป็นมา

ภายใต้ข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมชาติบาล และการค้าระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป (Thai-EU FLEGT VPA) นั้น ระบบรับประกันความถูกต้องของไม้ในประเทศไทย (THA-TLAS) ได้มีการพัฒนาขึ้นมาตามกฎหมายและระเบียบที่มีผลใช้บังคับในปัจจุบัน รวมถึงข้อกำหนดด้านการบริหารจัดการต่างๆ ภายในประเทศไทย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในประเทศไทยในกระบวนการปลูก การตัด การนำเข้า การนำเคลื่อนที่ การแปรรูป การขาย และการส่งออกไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ของประเทศไทย ซึ่งไม่มีไม้ที่ผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในประเทศไทย

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ 16 ธันวาคม 2563 เรื่อง กำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิ เพื่อให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวเป็นไม้หวงห้าม พ.ศ. 2563 มีใจความว่า ให้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประเภทหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบ ส.ป.ก 4-01 ส.ป.ก. 4-01 ก ส.ป.ก. 4-01 ข ส.ป.ก. 4-01 ค หรือ ส.ป.ก. 4-01 ช เป็นที่ดินซึ่งไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นไม้หวงห้าม ดังนั้น การตัด การโค่น การนำเคลื่อนที่ สามารถทำได้โดยเสรี

2. แนวทางการยืนยันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในที่ดินรัฐ (สปก.)

ความถูกต้องตามกฎหมายของไม้นั้นพิจารณาจากแหล่งที่มา และความเป็นเจ้าของของไม้ โดยมีแนวทางในการยืนยัน 3 แนวทาง ดังต่อไปนี้

(ก) การขึ้นทะเบียน และดำเนินการตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ข) การดำเนินการตามมาตรา 18/1 รวมไปถึงการดำเนินการของสถาบันหรือองค์กรอื่นที่กรมป่าไม้ กำหนดตาม 18/3 ของพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2562

(ค) การดำเนินการตามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง

ฉบับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564

หมายเหตุ : (รายละเอียด (ก), (ข) ตามเอกสาร ภาคผนวกที่ 6 การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ของไทย)

3. วิธีการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเองในที่ดิน สปก.

ลำดับที่	ข้อมูล	เอกสาร/หลักฐาน
1	แหล่งที่มาของต้นไม้/ไม้; สถานที่ตั้ง/แปลงที่ดิน	สำเนาเอกสารสิทธิในที่ดิน และแผนที่สังเขป
2	พิกัดภูมิศาสตร์ของสวนป่าแหล่งที่มาของต้นไม้/ไม้	ระบุในแบบฟอร์มการสำแดงตนเอง
3	การระบุตัวตนของเจ้าของ ชื่อและที่อยู่	สำเนาบัตรประชาชน/สัญญาการซื้อขาย (กรณีสัญญาซื้อขาย เมื่อโรงงานแปรรูปไม้/ผู้ซื้อได้มีการซื้อจากเจ้าของที่ดิน/ไม้แล้ว)
4	ชนิดไม้	ระบุในแบบฟอร์มการสำแดงตนเอง
5	ลักษณะไม้	รูปถ่ายต้นไม้ ไม้ท่อน และ ไม้ท่อนขณะบรรทุก
6	ชนิดไม้ ขนาด ปริมาณ และปริมาตรหรือน้ำหนัก	บัญชีรายการไม้ที่นำเคลื่อน

ตาราง 1 ข้อมูล/เอกสาร/หลักฐานในหนังสือรับรองความถูกต้องด้วยตนเอง

3.1 เจ้าของไม้สามารถสำแดงความถูกต้องของไม้ได้ด้วยตนเอง โดยจัดทำหนังสือรับรองความถูกต้องด้วยตนเอง พร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามแนวทางที่กรมป่าไม้แนะนำ หรือแสดงเอกสารหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลการนำเคลื่อนที่ไปยัง โรงงานแปรรูปไม้หรือสถานที่ใด ๆ ตามความต้องการของเจ้าของไม้ โดยเจ้าของที่ดิน ผู้เช่า หรือ ผู้รับมอบอำนาจ เป็นผู้ลงนามในหนังสือรับรองความถูกต้องด้วยตนเองเพื่อยืนยันว่าข้อมูลที่กล่าวข้างต้นเป็นจริง

ฉบับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564

แต่อย่างไรก็ตามในกรณีที่พบไม้ที่มีขนาดใหญ่ซึ่งคาดว่าจะเป็ นไม้ดัดที่ในที่ดิน สปก. ก่อนที่จะได้รับสิทธิ และกรณีสงสัยว่าสถานที่ตั้งหรือพิคัดของแปลงสวนป่าเป็นพื้นที่ทับซ้อน ได้มีข้อเสนอ ดังนี้

3.1.1 กรณีพบไม้ขนาดใหญ่ ที่คาดว่าจะเป็ นไม้ดัดที่ดิน สปก.

ข้อเสนอ:

1) มีพยานบุคคลมายืนยันว่าเป็นไม้ที่ปลูกขึ้นก่อนที่จะได้รับสิทธิจริงโดยพยานบุคคลดังกล่าว ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือกลุ่มบุคคลที่น่าเชื่อถือหรือ เสนอรับรองโดยกลุ่ม เช่น กลุ่มป่าชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมป่าไม้

2) กรมป่าไม้ ศึกษาหลักเกณฑ์การกำหนดขนาดของไม้ และเกณฑ์ไม้ท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ พร้อมกับนำระยะเวลาของการได้รับสิทธิ มาประกอบการพิจารณา

3.1.2 กรณีพื้นที่ทับซ้อน

ข้อเสนอ:

สปก.จะดำเนินการให้ข้อมูลพื้นที่บริเวณที่ทับซ้อน รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการตรวจสอบ

3.2 สามารถใช้เอกสารหรือหลักฐานอื่นเพื่อทดแทนเอกสาร/หลักฐานที่กำหนดในตารางที่ 1 ได้ โดยผู้ประกอบการมีหน้าที่ในการพิจารณาความเหมาะสมของการทดแทนเอกสาร/หลักฐานดังกล่าว หลักฐานหรือเอกสารเพิ่มเติมต้องเป็นหลักฐานที่ยืนยันความถูกต้องของแหล่งที่มาไม้

ตัวอย่าง เอกสารหลักฐานอื่นๆ ที่สามารถทดแทนเอกสารหรือหลักฐานประกอบบางตัวในตารางที่ 1 ได้

- ใบรับรองไซเตส (กรณีเป็นชนิดที่อยู่ในบัญชีหมายเลข 2,3 ของไซเตส)

ผู้ยื่นคำขอยื่นแบบคำขอในแบบขอต่อกรมวิชาการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อขอหนังสือรับรองการส่งออกพืชในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาไซเตส เอกสารหรือหลักฐานประกอบ บัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือรับรองนิติบุคคล แบบคำขอรับหนังสือรับรองภายใต้บทบัญญัติของอนุสัญญาไซเตส ซึ่งต้องให้ข้อมูลเหล่านี้ต่อเจ้าหน้าที่ ชื่อ ที่อยู่ ชื่อวิทยาศาสตร์ของพันธุ์พืช ลักษณะการทำกรค้า จำนวน ลงลายมือชื่อผู้ขอ

เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้กรณีเป็นไม้พะยูง ถ้าเป็นกรณีมีการขึ้นทะเบียนไว้อยู่แล้ว และมีเจ้าหน้าที่ลงไปตรวจสอบที่พื้นที่ ทั้งด้านชนิดไม้ ที่ตั้งและความเป็นเจ้าของ

ฉบับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564

เอกสารรับรองใดๆที่มี การตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานที่ระบุในเอกสารตัวเองแล้ว เอกสารรับรองนั้นสามารถ นำมาใช้ทดแทนได้ เช่น CITES สามารถทดแทนได้ทั้งหมดในตารางข้อ 1-6

- ใบรับรองทางป่าไม้จากหน่วยรับรองอิสระที่สาม

การรับรองการจัดการป่าไม้ หรือ Forest Certification นั้นเป็นการรับรองโดยมาตรฐานการรับรองการจัดการป่าไม้ (Forest Management: FM) ซึ่งอาจเป็นมาตรฐานระดับชาติหรือระดับสากลได้ ซึ่งเป็น การรับรองภาคสมัครใจ ในกรณีที่ใช้การอ้างสิทธิ์การรับรองการจัดการป่าไม้นั้น จะมีการเชื่อมโยงข้อมูล ด้วยเลขที่ใบรับรองผ่านทางใบส่งสินค้า หรือใบเรียกเก็บเงิน ซึ่งสามารถสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลของ เจ้าของระบบการรับรองและสามารถใช้ใบส่งสินค้าหรือใบเรียกเก็บเงินที่ระบุเลขที่ใบรับรองที่ผ่าน การตรวจสอบแสดงในระบบทดแทนหลักฐานในหนังสือรับรองความถูกต้องด้วยตนเอง ตามตารางที่ 1 ได้ โดยสามารถสืบค้นแหล่งที่มาจากรายงานของการรับรองที่มีการเผยแพร่อย่างสาธารณะ ที่ระบุสถานที่ ในการตัดโค่น ใบรับรองทางป่าไม้ระบุแหล่งที่มาของไม้ซึ่งเป็นแหล่งที่มาที่ได้รับการรับรอง (certified source) จึงสามารถทดแทนหลักฐานแหล่งที่มาของมาได้ สามารถทดแทนข้อ 1,2,4

หน่วยรับรองอิสระที่สาม จะมีการทวนสอบระบบของผู้ที่ได้การรับรองเป็นประจำทุกปี และระบบ นั้นจะต้องมีการยืนยันถึงกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำไม้ในขอบข่ายของใบรับรองนั้นๆ ทั้งนี้ในการ ที่จะกำหนดว่าการรับรองการจัดการป่าไม้ใดสามารถใช้เป็นหลักฐานทดแทนเอกสารแนบในข้อใดได้บ้าง จำเป็นต้องมีการแสดงให้เห็นถึงการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชนิดไม้นั้นๆ และ ใ้รับการยอมรับจากกรมป่าไม้และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตัวอย่างของใบรับรองป่าไม้ ที่รองรับคือ TFCC, PEFC และ FSC

4. เอกสารการนำเคลื่อนที่ไม้ในที่ดิน สปก.

เจ้าของต้นไม้/ไม้สามารถสำแดงข้อมูลสำหรับการนำเคลื่อนที่ไม้ เพื่อออกใบเบิกทาง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

4.1 หนังสือรับรองความถูกต้องด้วยตนเอง พร้อมเอกสารประกอบดังข้อ 1-5 ในตาราง 1 และ

4.2 แบบฟอร์มในการนำเคลื่อนที่ ประกอบด้วยข้อมูลการนำเคลื่อนที่ ดังนี้

- ผู้นำขนส่งจะเป็นผู้กำหนดระยะเวลาเคลื่อนที่สูงสุดเป็นรายครั้งในการขนส่ง
- สถานที่ต้นทาง และปลายทางของการนำเคลื่อน

ฉบับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564

- ชื่อผู้นำเคลื่อน
- ประเภทพาหนะ และเลขทะเบียนที่นำเคลื่อน
- ลงนามโดยผู้ซื้อ หรือเจ้าของไม้
- บัญชีรายการไม้ที่นำเคลื่อน ตามข้อ 6 ในตาราง 1
- บัญชีรายการไม้ขนาดใหญ่ ที่มีความสงสัยว่าเป็นไม้ตัดที่ โดยมีพยานที่มีความน่าเชื่อถือและเหมาะสม มารับรองที่มีความสงสัยว่าเป็นไม้ตัดที่